

Žil jsem v bublinách, jsem precedens pro další, říká kandidát na ústavního soudce Simon

- CZ24 News | 24. září 2023

ČESKO: Po kauze soudce Roberta Fremra se pozornost veřejnosti zaměřila na hned dalšího kandidáta na Ústavní soud, soudce Nejvyššího soudu Pavla Simona. Nominant prezidenta Petra Pavla vyvolal kritiku některými spornými názory na roli státu při odškodňování poškozených nebo propagací čínské jógy. Simon v rozhovoru pro deník Echo24 přiznává, že měl lépe vědět, jak se bude prezentovat jeho profesní i osobní život, kandidaturu ale prý zatím vzdát nehodlá.

Dal jste si teď takové mediální kolečko. Absolvujete řadu rozhovorů, vysvětlujete různé okolnosti ještě předtím, než vůbec dojdete do Senátu. Co si od toho slibujete?

Padají při tom otázky a já jsem za ně rád, protože řada z nich by se objevila jak v senátních výborech, tak na plénu. Některé už teď vznášejí sami senátoři, takže je logické předpokládat, že co zajímá například paní senátorku Marvanovou, uslyším i tam. Pro mě je to taková příprava na jednání v Senátu, což vítám, protože se alespoň vytyčí pole a je to lepší, než kdyby ty dotazy zazněly až těsně před slyšením.

Zmínil jste senátorku Hanu Marvanovou. Ta v tom určitém odporu vůči vaší nominaci není sama. Podobně se vyjádřili senátoři Hilšer, Fischer, Golář nebo Láska. Jak obtížná vaše obhajoba v Senátu bude?

To nedokážu odhadnout, zaznělo tu asi pět jmen, takže je přibližně 76 senátorů, jejichž názor neznáme. Předpokládám, že dostanu prostor, abych všechny otázky zodpověděl a měl možnost se vyjádřit k tomu, co bez mé oponentury zaznělo ve veřejném prostoru. Doufám, a nemám důvod o tom nějak pochybovat, že senátoři si vše vyslechnou a nějak rozhodnou.

Senát si nedávno zažil jisté rozčarování z kandidatury soudce Roberta Fremra. Jaké to je být první po něm a co si z toho můžeme odnést?

Když je někdo první, tak to většinou nemívá nejjednodušší, a to bych řekl, že je ten můj případ. Jsem rád za to, že se ta debata vede tak široce a že si můžeme definovat to, co nás u kandidátů na ústavní soudce zajímá a co už jsou marginálie. Jsou to otázky profesní jako rušené rozsudky a jsou to i otázky více osobní.

Dnes už tu kandidaturu rozhodně nevnímám jako jen svoji, ale jako určitý precedens pro ty, kteří přijdou po mně v tom, že oni na rozdíl ode mě uvidí, co zajímá veřejnost a média. Kdybych dnes věděl, co vím, připravil bych se lépe na to, jak jsou prezentovány moje zájmy a můj osobní život. Ušetřil bych si mnoho bohlavu.

V jakém bodě teď Ústavní soud je? Jaký je a co byste mu chtěl nabídnout?

Pokud bych byl jmenován, chtěl bych přinést svoji zkušenost z oblasti odpovědnosti státu za újmu způsobenou výkonem veřejné moci. O našem soudním oddělení někdy mluvím jako o malém Ústavním soudu, protože musíme dbát na to, aby základní práva dovolatelů skutečně byla dodržena. Další kvalifikací by byla znalost evropského mezinárodního práva soukromého.

Musím říct, že po těchto třech týdnech zkušeností bych z hlediska vlastností na první místo dal to, že soudce by měl být odvážný. Ve veřejném prostoru jsem například ze strany advokátů kritizován za to, že v případech odškodňování příliš straním státu a ze strany soudců zase za to, že jsem příliš lidskoprávní a odškodňuji příliš mnoho. A když je člověk takto v rovnováze, tak mám dojem, že jsem nestranný.

Taková kritika ale asi k zákonodárcům nebo běžným občanům úplně nedolehne. Obecně jste v otázkách odškodnění ze strany státu vnímán jako spíše zdrženlivý. Jaký je podle vás vztah člověka a státu?

Stát byl historicky „oni“, něco, co nebylo naše. Dnes si myslím, že bychom se měli posouvat k tomu, že stát jsme my. Pomáhá mi představa, že stát je jako rodina s různými členy s různými zájmy, u níž je dobře, pokud se nakonec domluví, protože má jeden společný zájem.

Citace Pavla Simona z rozhovoru pro sever Česká justice

„Stát tohoto hodně dělá, a proto tohoto také hodně zkazí. Můžeme tlačit na to, aby všechnu újmu plně kompenzoval, ale je třeba si uvědomit, že to jde na úkor ostatních věcí, na které potřebuje stát peníze, jako je školství, zdravotnictví, sociální služby apod. Přísná odpovědnost státu tak může v konečném důsledku poškodit úplně všechny.“

A není to přeci jen tak, že v té vaší představě se někdy opomíjejí mladší, slabší členové rodiny?

Známkou zralosti společnosti je to, jak přistupuje právě ke svým nejslabším členům. Jestliže by je společnost odsouvala na okraj, ať už proto, že jsou starší, nebo své zájmy nemohou dostatečně prosazovat, nefungovala by taková rodina dobře.

Myslím, že je třeba rozlišovat mojí rozhodovací praxi a názor na to, jak by to mohlo být. Říkal jsem jen, že u nás je odškodňování přísně nastavené a že by bylo dobré zamyslet se nad tím, jestli to chceme, nebo ne. Chybí mi tu politická debata. Nejsem ten, kdo by to chtěl měnit, ale protože s tím systémem mám zkušenost, myslím si, že by tomu slušela větší diskuze, ať už bude výsledek jakýkoliv.

Ono to dříve vyznělo spíš tak, že byste to rád změnil, tak asi proto se otevřela taková debata.

Jestli to takto vyznělo, tak je to nešťastné. To jsem nechtěl říci.

Mluvil jste o tom, že je správné, když se o kandidátech na ústavní soudce hovoří a diskutuje se o tom, jací jsou. Zajímá mě váš pohled na několik témat, o nichž se v poslední době hovořilo. První je případ, kdy Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost ženy, která chtěla úředně změnit pohlaví na muže bez chirurgického zákroku.

To je složitá otázka proto, že už tu máme plenární nález, podle kterého je ta sporná pasáž občanského zákoníku ústavně souladná. Připadá mi, že tato debata by měla především silně aktivovat zákonodárce a neměly by ji rozhodovat soudy.

Z pohledu judikatury Evropského soudu pro lidská práva je skutečně problematická, protože zasahuje do práva na rodinný život. Můžete mít lidi, kteří tu operaci nemohou podstoupit

třeba ze zdravotních důvodů. Na druhou stranu může vyvstat velká spousta jiných otázek jako rodičovství, vrcholový sport. Čili si myslím, že kdyby Ústavní soud toto ustanovení zrušil, měl by dát zákonodárci velmi dlouhou lhůtu na domyšlení všech okolností.

Další věcí je takzvaný lex ČEZ, tedy zákon o přeměnách obchodních společností, který by mohl vést až k vyvlastňování akcionářů.

K tomu nejsem schopen se vyjádřit. Když se vrátím k té rodině, ta může mít primární zájem například postavit dálnice a může existovat část, která tomu zájmu bude bránit. Teď si klademe otázku, jestli ta menšina může legitimně zablokovat většinu, nebo jde o truc. Vždy hledáte nějakou rovnováhu.

Existuje jednoznačnější odpověď na vládní snahu zpomalení valorizace penzí a změnu podmínek pro odchod do předčasného důchodu?

Myslím, že v těchto otázkách by Ústavní soud měl vládě dát co největší prostor, aby mohla jednat tak, jak potřebuje. Zasahovat by měl jen v situacích, které jsou opravdu extrémní. Víc bych k tomu nechtěl říkat, protože pokud vím, ta věc už na Ústavním soudu je.

O vaší roli lektora cvičení čchi-kung a do letoška i spolumajitele společnosti podnikající v oblasti čchi-kung nazvané Orel v hnízdě se toho už také napsalo hodně. Zajímalo by mě, jestli jste schopen si představit, že to může někoho odrazovat.

Je pravda, že jsem si uvědomil, že jsem žil v bublinách. Jedna byla právnická, druhá byla čchi-kungová a najednou lidé z jedné začali přecházet do druhé. Stejně jako se lidé podívovali mým rozsudkům, jiní nechápali čchi-kung. Došlo mi, že sice dělám něco v souladu se zákonem a etikou, ale je také důležité, jak to vypadá navenek.

Čili připouštíte, že pakliže byste prošel schvalovacím procesem, distancujete se od dřívějších aktivit? Provedete nějakou úpravu?

Ta už se děje. Vedlo mě to k tomu, že se stránky Orel v hnízdě upravily tak, jak měly být od začátku. Tedy aby bylo jasné, že jsem jedním z lektorů a aby bylo jasné, že to není stránka postavená na mně.

Kdybyste se stal ústavním soudcem, zajdete ještě dál?

O svých aktivitách jsem se bavil s vedením Nejvyššího soudu a předpokládám, že bych to stejně případně probral s vedením Ústavního soudu. Nejdůležitější je samozřejmě dobré jméno soudu, na základě toho bychom se dohodli tak, aby mé aktivity soud nepoškozovaly.

Kromě čchi-kung samotného jste byl také napadán za to, že ho vyučujete za úplatu.

Nemusíme se bavit o čchi-kung, můžeme se bavit o józe, protože o čchi-kungu se někdy mluví jako o čínské józe. Tady si klademe otázku, jestli může soudce Ústavního soudu cvičit jógu. Podle mě může. Pak si klademe otázku, jestli soudce Ústavní soudu může někoho učit jógu. Myslím, že každý je zodpovědný za dobrý život ve své komunitě a pokud tím někomu pomáhá, je to v pořádku.

Pak se ještě ptáme, jestli by soudce Ústavního soudu mohl někoho učit za peníze. A v zákoně existuje výjimka, která říká, že může, pokud je to pedagogická činnost. Což si myslím, že je.

Čekal bych, že pedagogická činnost se přeci jen uplatňuje primárně v tom oboru, který člověk vystudoval a praktikuje.

V předchozí úpravě zákona pedagogická činnost skutečně byla omezena jen na resort spravedlnosti a

ještě další případy. V nové úpravě v roce 2002 zákonodárce tuto podmínku vypustil, takže předpokládám, že na ní netrvá a otevřel tak soudcům možnost učit prakticky cokoliv za předpokladu, že to nesnižuje důstojnost funkce v očích veřejnosti.

Chtěl jsem se právě zeptat na to, kde je ta hranice.

Pokud si pamatuji dobře, tak v 90. letech se jedna soudkyně účastnila soutěže miss mokré tričko, což už mi za hranou připadá. Ale kdyby chtěl být soudce třeba tanečním mistrem a učil ostatní, připadá mi to úplně v pořádku. A proč by soudce nemohl být talentovaným učitelem jógy nebo hry na piano?

Protože usiluje o funkci jednoho z 15 lidí v republice, kde není už nikoho vyššího.

Myslím, že pravidla bychom měli posuzovat dle zákonů. Ten dotaz vlastně naznačuje, že soudce Ústavního soudu má sice možnosti stejné jako ostatní soudci, ale nesmí je využít, protože to je nedůstojné. Pak je skutečně otázkou, kde je ta hranice. Jestli soudce smí fotografovat krajiny, ale už ne akty. Jestli smí psát poezii, ale ne erotické romány.

Právní úpravy jsou od toho, aby podle nich člověk reguloval své chování. A je na zamyšlenou, jestli by ho měl regulovat více a z jakých důvodů.

To jste si ale sám zodpověděl tím, když jste si uvědomil, že je vlastně ještě něco nad zákony, a sice určitý veřejný obraz.

Ten se může měnit. Je důležité mluvit o neznámých věcech. Před 30 lety tu jógu nikdo neznal a jogín byl podivín, který se staví na hlavu. Dnes se na hlavu staví miliony lidí po celém světě a nikomu to nepřijde divné. S čchi-kungem to bude podobné.

V rejstříku jste byl podílníkem ve vaší firmě do 18. května 2023, pak jste byl vymazán a zůstala jen vaše žena.

V té době jsme s poradním panelem profesora (Jana) Kysely vedli debatu o mých mimosoudních aktivitách a já jsem pochopil, že z jeho pohledu by to mohlo být sporné, a tak jsem to vyřešil převodem podílů na svou ženu.

Platí tedy stále, že kandidaturu zatím vzdát nehodláte?

Zatím nehodlám, už z toho důvodu, že to není jen o mně, ale o tom, aby i další kandidáti věděli, co je může čekat a jak se tomu mají přizpůsobit. Samozřejmě je to určitý tlak na mě i moji rodinu, nicméně platí to, co jsem řekl dříve o odvážnosti soudce.

[ZDROJ](#)